

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Institutul și Autoritățile
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Cața Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adije. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Boila Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Botez Corneliu
Consilier la Inalta Curte de Casație

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Presedinte Tribunalul Bazeu

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișlu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Marta Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Micșa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Ștefcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curtii de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat, Avocat din Cluj

CUPRINSUL

1. Influența deprecierei monetare asupra
calificării infracțiunilor și gradării
pedepselor

de **Traian Broșteanu**
Judecător de ședință la
Tribunalul Târnava-Mare

2. Lege pentru modificarea unor arti-
cole din legea de organizare judecă-
torescă cu o observare

V. M. D.

3. Rezumate de jurisprudențe stabilite
de instanțele judecătorești din Ardeal
și Inalta Curte de Casație

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVE
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devis și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena
TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN.

Efectuază
avantajos
orice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sântul
Gheorghe, Târgul
Măgure e

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

Secția de cereale - Secția de colonie - Fab-rică de surrogat de cafea „Centrala” - Secția specială pentru ciment - Secția de Bancă și devize - Execută tot felul de tranzacțiuni bancare, plăți pe toate plefele interne și streine - Depunerile se fructifică în condițiile cele mai favorabile

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată
în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta.

Sucursale: Arad, Brașov, Oradea,
Sibiu, Târgu-Mureș, Turda.

Industria Sârmei S.A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe, Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămiță, Sârmă de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefan: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 55 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adje. Telefon 630

Influența deprecierei monetare asupra calificării infracțiunilor și gradării pedepselor

Problema ce o tratăm aci este de o importanță remarcabilă în dreptul penal din Ardeal, întrucât speranța introducerii unui cod penal unificat se îndepărtează iarăși. Căci numeroase sunt infracțiunile la calificarea cărora drept crime sau delict, sau la a căror pedepsire, mai aspră sau mai ușoară, legiuitorul codului penal ungar a luat în considerare valoarea prejudiciului, iar limitele de valoare le-a stabilit în moneta (fiorini sau coroane).

Deprecierea monetară adusă de războiul mondial ridică problema: limitele de valoare (a prejudiciului) din codul penal trebuiesc aplicate astăzi *tale quale*, fără a ține seama de deprecierea monetară, sau ținând seama de această depreciere, urmează să aplicăm acele limite conform valorii lor antebelice, cu alte cuvinte după valoarea aur?

Problema a fost pusă de curând în jurisprudența Vechiului Regat, deși în codul penal român există un singur caz, acela al delapidării (art. 140) la care pedeapsa se gradează după cvantumul prejudiciului (la plăsmuirii de moneta și falsificări de înscrisuri publice există numai o majorare facultativă atunci când prejudiciul trece de o anumită limită).

Patru instanțe și-au pus până acum această problemă și toate au interpretat valoarea — limită de 1200 lei din art. 140 c. p. în lei — aur. Prima hotărâre în acest sens este o carte de judecată din August 1926 a judecătoriei Târgu-Cârcinov (Muscel), publicată în „Jurisprudența Generală” No. 12 din 24 Martie 1927 sub No. 565, cu o notă hotărârii aprobativă a D-lui Vintilă Dongoroz, cunoscutul penalist. A doua este o carte de judecată din

28 Mai 1927 a Judecătoriei Arsachi-Vlașca, redactată și semnată de autorul acestor rânduri, publicată în „Jurisprudența Generală” No. 38 din 24 Noembrie 1927, sub No. 1908. În sfârșit, „Jurisprudența Generală” No. 7 din 16 Februarie a. c. publică încă două hotărâri în acelaș sens (sub No. 299—300): o sentință din 25 Nov. 1927 dată de Tribunalul Râmnicu-Sărat și o carte de judecată a judecătoriei mixte Mihăileni (Dorohoi).

Motivarea acestor hotărâri judecătorești se poate rezuma în următoarele considerațiuni:

Neobservarea deprecierei monetare și transformarea limitei de valoare din lege într-o sumă care să reprezinte aceeaș valoare în moneda actuală ar însemna o agravare a pedepsei legale, nu prin voința legiuitorului, ci printr'un caz fortuit (Deprecierea monetară). Ori, nimeni nu poate fi pedepsit mai mult decât a voit legiuitorul. Dar legiuitorul nu a acordat vreo importanță mistică unei cifre abstracte, ci considerând mărimea prejudiciului ca o prezumpțiune *juris et de jure* a gradului de culpă penală, a stabilit o anumită valoare bănească numai ca un element accesoriu și arbitrar — un mijloc de tehnică legislativă — în scopul gradării pedepsei după mărimea prejudiciului. Și acest mijloc nu trebuie să dăuneze însuș scopului avut de legiuitor.

Aceasta este esența argumentării, pe care o prezentăm acum și lumii juridice ardelene. Se mai adaogă ca argumente secundare: faptul — arătat de d-l Dongoroz — că e absurd să pedepsim mai grav pe cel care delapidază 1500 lei hârtie în valută actuală decât pe cel care delapidază 1000 lei aur; sau că acela care a delapidat 5 sau 6 dolari va fi pedepsit de lege mai grav sau mai ușor după cum cursul dolarului va fi mai urcat sau mai scăzut; apoi că multe instanțe preferă să achite

decât să dea o pedeapsă disproporționat de mare.

Totuș, deși soluția adoptată de cele patru jurisprudențe citate și susținută de d-l Don-goroz este întemeiată pe argumente serioase, rutina judiciară cred că se va opune acestui curent.

Un argument impresionant se poate opune părerii noastre. Se poate zice: da, e echitabilă această soluție, dar nu e legală. Cum vom putea trece peste textul legii? Se știe că jurisprudența în dreptul privat a refuzat, în genere, să ia în considerare deprecierea monetară în materia contractelor, unde s'a respins de mai toate instanțele teoria impreviziunii. Și se știe că această respingere s'a întemeiat pe principiul că contractul e lege între părți (cum zice expres codul civil român în art. 969). *Dura lex, sed lex*. Ei bine, aci în penal avem de a face deadreptul cu o lege și încă de ordine publică. Deci nu vom putea trece peste ea.

Critica aceasta e însă nefondată. Ea provine dintr'o superficială interpretare mecanică a legilor. La lumina interpretării conforme scopului social al dreptului se explică și jurisprudența puțin favorabilă impreviziunii în drept privat, și jurisprudența care ține seama de deprecierea monetară în dreptul penal.

În adevăr, viața economico-socială necesită o siguranță desăvârșită a raporturilor juridice. Interdependența economică mereu crescândă îndrumă dreptul privat pe calea unui neoformalism, pentruca aprecierea judecătorilor — fie și în numele echității — să nu vină să turbure siguranța raporturilor juridico-economice. Acest neo-formalism se manifestă în codul civil german și elvețian de ex., cum și în toate legiurile cambiale. Este de ținut în seamă și faptul, că viața economică modernă implică existența unor raporturi juridice pur aleatorii, forma cea mai modernă a eroismului constructiv, și în aceste amestecul aprecierii judecătorului în baza ideii de echitate ar fi neoportun. Jurisprudența, adoptându-se mentalității ce i se cere de viața socială modernă, s'a ferit să se amestece în numele echității atunci când i s'a cerut să modifice sau să desființeze raporturile juridice asupra cărora deprecierea monetară se exercitase. Timiditate, poate nefericită pentru ideea de dreptate, dar explicabilă prin considerențele de mai sus.

Cu totul alta trebuie să fie mentalitatea

judecătorului în materie penală. Aci suntem pe marginea vieții economico-sociale normale și amestecul aprecierii judecătorului, în numele echității, nu mai e indezirabil, ci din contra: spiritul legii penale și doctrina admit o cât mai largă putere de apreciere judecătorească spre a nu se condamna oameni nevinovați sau a se condamna la penalități mai mari decât li se cuvin. (Interpretarea restrictivă este de aplicat numai în favoarea acuzatului, ca o consecință a regulii *nulla poena sine lege*). Astfel încât, este nu numai echitabil, ci și conform voinții legiuitorului și totodată un drept și o datorie a judecătorului penal, să transforme în valută actuală limitele de valoare după care se califică infracțiunile și se gradează pedepsele. . . .

În dreptul din Ardeal problema prezintă următoarele particularități:

Consiliul Dirigent a majorat în 1920 de zece ori limitele de valoare ale infracțiunilor; în traducerea uzuală a codului penal, aceea a dlui Predoviciu, aceste limite de valoare sunt trecute așa cum s'au majorat de Consiliul Dirigent. Prin urmare, n'ar mai rămâne de aplicat decât o majorare de cinci ori, fiindcă deprecierea monetară, sau mai exact (întrucât nici nu mai există, măcar monedele ungare de care vorbește codul penal) indexul de scumpete față de ultimii ani antebelici — și cu atât mai mult față de anii când s'a votat codul penal și Novela penală — este de circa 50 de ori valoarea nominală. Probabil, că din cauza majorării edictate de Consiliul Dirigent nu s'a mai propus parlamentului în 1923, când s'a votat legea majorării amenzilor judecătorești, să majoreze și limitele de valoare. În Vechiul Regat era un singur caz, care nu a atras atenția legiuitorului.

Este dela sine înțeles, că raportul de 2 coroane = 1 leu, cu care s'a făcut schimbul coroanelor, nu trebuie aplicat aici. Pe noi nu ne poate interesa în această materie decât valoarea pe care a avut-o în vedere legiuitorul maghiar și în care el a văzut indiciul unui anumit grad de culpă penală, iar nu raportul pe care într'un moment mult ulterior l-a putut avea coroana depreciată într'un anumit grad față de leul depreciat în alt grad.

Aplicarea în Ardeal a părerii noastre e facilitată prin faptul, că — spre deosebire de sistemul procedural din Vechiul Regat — judecătorul se poate întemeia pe notorietatea unei

cunoștințe la stabilirea unui fapt (art. 267 pr. c.), cum ar fi deprecierea monetară.

Desigur, că prin aplicarea circumstanțelor atenuante, instanțele au corectat adeseori efectul nefericit al deprecierei monetare în această privință, neexistând în Ardeal un text așa de riguros ca acel al art. 140 c. p. român, unde dacă prejudiciul trece de 1200 lei pedeapsa e maximul închisorii și nici circumstanțele atenuante nu pot face să scadă pedeapsa sub un an închisoare. Inșă e un corectiv nepotrivit. Hotărârile de condamnare date fără considerare la deprecierea monetară vor fi casabile, cel puțin dacă și înaintea instanțelor de fond chestiunea va fi fost ridicată.

Traian Broșteanu

Judecător de ședință la Tribunalul
Târnava-Mare

Lege pentru modificarea unor articole din legea de organizare judecătorească

(Promulgată sub Nr. 607 din 2 Martie 1928. Publicată în Monitorul Oficial Nr. 51 din 4 Martie 1928)

ART. I. Articolele de mai jos din legea de organizare judecătorească se modifică după cum urmează:

Art. 3, alin. 2, se modifică astfel: „Personalul fiecărei judecătorei se compune din unul sau mai mulți judecători, ajutori de judecători, grefieri și numărul de impiegați prevăzuți în bugetul Ministerului de Justiție; la judecătoriile cu mai mulți judecători, unul dintre ei va fi delegat de Ministerul Justiției, judecător-șef”.

La ultimul alineat al art. 3 se suprimă cuvintele: „Cu avizul Consiliului superior al magistraturii și”.

Art. 4 se modifică în modul următor:

„La judecătoriile cu mai mulți judecători, judecătorul-șef împarte lucrările între el și ceilalți judecători și ajutori.

Ajutorul de judecător, cu dreptul de a judeca, îndeplinește toate atribuțiunile judecătorului, în caz de lipsă sau împiedecarea acestuia.

După necesitățile serviciului doi sau mai mulți judecători sau ajutori de judecători, cu dreptul de a judeca la aceeași judecătoreie, în aceeași zi vor putea ține ședință concomitent sau succesiv.

În caz de lipsă sau împiedecare simultană a judecătorului și a ajutorului său, precum și în caz de lipsă a unui judecător, având un ajutor fără drept de a judeca, președintele tribunalului, în circumscripția căruia cade judecătoria, va delega, pentru a-i înlocui, pe un judecător dela o altă judecătoreie, pe unul din judecătorii tribunalului, ori pe un ajutor de judecător sau supleant, cu drept de a judeca”.

Art. 7. După primul alineat se adaugă următoarele două alineate:

În județul Severin funcționează, până la noua dispozițiuni, două tribunale: Lugoj și Caransebeș.

Tribunalul Oravița se va numi Caraș și va avea

două secțiuni. Tribunalul Caransebeș va avea o singură secțiune. Tribunalul Timișoara se va numi Timiș-Torontal.

Art. 11 se modifică astfel: „La începutul fiecărei an judecătoreesc, primul președinte împarte prin tragere la sorți pe membrii tribunalului în diferite secțiuni, astfel ca acelaș judecător să nu funcționeze doi ani de rândul la aceeaș secțiune.

Tragerea la sorți se face cu bile, în ședință publică, față cu Ministerul Public, la ora adusă mai dinainte la cunoștința membrilor tribunalului.

Pentru tribunalele cu două secțiuni se face numai o simplă alternare între membrii lor.

Președinții de secțiuni rămân la secțiunile lor respective”.

Art. 20 se modifică astfel: Tribunalele vor judeca cu cel puțin doi judecători sau un judecător și supleant, afară de cazurile de divergință de opinii, când se va constitui în complet de trei judecători.

Dacă divergința s'a produs între doi judecători, tribunalul nu se va putea completa cu supleantul.

Tribunalele nu pot judeca niciodată cu mai mult de trei judecători.

În toate cazurile sentința se dă cu cel puțin două voturi.

În cazurile specificate prin legi speciale, se va urma conform acelor dispozițiuni.

Tribunalul judecând ca instanță de recurs, în caz de casare va evoca fondul.

Sentințele tribunalului, date în recurs, vor fi subscrise de toți judecătorii, fără mențiunea părerii minorității.

Președintele va putea forma un al doilea complet care să judece în aceeași zi concomitent sau succesiv cu celălalt, după trebuințele serviciului.

Un singur judecător sau supleant poate fi însărcinat la începutul ședinței să pronunțe amănările cerute de comun acord sau pentru orice motiv legal care nu dă loc la discuțiune și nu ridică opunerea nici uneia din părți; Tribunalul va putea deasemenea delega un judecător să asculte martori în toate afacerile afară de cele penale, de competența tribunalului.

Art. 29. La alin. 3 se vor adăuga următoarele: Acești consilieri vor fi repartizați pe secțiuni, începând cu secțiunea I, dacă numărul lor ar depăși pe acel al secțiunilor, consilierii ce prisosesc vor fi repartizați după aceeaș normă.

Alin. 4 se modifică în sensul următor: Delegațiunile de procuror general și de inspector judecătoreesc se dau de Ministerul Justiției. Desemnarea membrilor Curții pentru prezidarea Curților cu jurați se va face prin tragere la sorți cu bile în ședință publică, față cu Ministerul Public.

Alin. 5 primește următoarea modificare: Delegațiunea de procuror general și desemnarea de președinte al Curților cu jurați sunt obligatorii. Delegațiunea de procuror general este revocabilă.

Art. 30 se modifică astfel: Curțile de apel sunt în număr de douăsprezece și au reședințele în: Brașov, București, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Timișoara și Tg.-Mureș.

Circumscripțiunile Curților sunt formate din circumscripțiunile următoarelor tribunale:

1, Curtea din Brașov cu două (2) secțiuni, va

cuprinde tribunalele: Braşov, Făgăraş, Sibiu, Târnava-Mare şi Trei-Scaune.

2. Curtea din Bucureşti cu patru (4) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Argeş, Buzău, Dâmboviţa, Ialomiţa, Ilfov, Muscel, Prahova, Teleorman şi Vlaşca.

3. Curtea din Cernăuţi cu două (2) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Câmpulung, Cernăuţi, Dorohoi, Hotin, Rădăuşi, Storojineţ şi Suceava.

4. Curtea din Chişinău cu două (2) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Bălţi, Cetatea-Albă, Lăpuşna, Orhei, Soroca şi Tighina.

5. Curtea din Cluj cu trei (3) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Alba, Cluj, Hunedoara, Năsăud, Someş şi Turda.

6. Curtea din Constanţa cu o secţiune va cuprinde tribunalele: Caliacra, Constanţa, Durostor şi Tulcea.

7. Curtea din Craiova cu două (2) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Dolj, Gorj, Mehedinţi, Olt, Roman şi Vâlcea.

8. Curtea din Galaţi cu două (2) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Brăila, Cahul, Covurlui, Ismail, Putna, R.-Sărat, Tecuci şi Tutova.

9. Curtea din Iaşi cu două (2) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Bacău, Botoşani, Fălciu, Fălliceni, Iaşi, Neamţ, Roman şi Vaslui.

10. Curtea din Oradea cu două (2) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Bihor, Maramureş, Sălaj şi Satu Mare.

11. Curtea din Timişoara cu două (2) secţiuni, va cuprinde tribunalele: Arad, Caransebeş, Caraş, Lugoj şi Timiş Torontal.

12. Curtea din Târgu-Mureş cu o secţiune, va cuprinde tribunalele: Ciuc, Mureşului, Odorhei şi Târnava-Mică.

Art. 32, alin. I se modifică astfel: La începutul fiecărui an judecătoresc, primul-preşedinte, împarte prin tragere la sorţi pe membrii Curţii de apel în diferite secţiuni, astfel ca acelaş consilier să nu funcţioneze doi ani de rândul la aceeaş secţiune.

Tragerea la sorţi se face în şedinţă publică, faţă cu Ministerul Public, la ora adusă mai dinainte la cunoştinţa membrilor Curţii.

Art. 37 se modifică astfel: Şedinţele Curţii se ţin cu minimum trei consilieri şi cu maximum cinci. Preşedintele va putea forma un al doilea complet care să judece în aceeaş zi, concomitent sau succesiv cu celălalt, după trebuinţele serviciului.

Ministerul de Justiţie, din oficiu, sau la cererea prim-preşedintelui sau preşedintelui Curţii, va putea decide, în interesul accelerării judecărilor, şinerea şedinţelor şi dimineaţa.

Un singur consilier poate fi însărcinat să asculte marlorii în afacerile civile de competenţa Curţii, în cazurile determinate de procedurile civile.

Orice deciziune se dă cu cel puţin trei voturi. Deciziunile Camerei de punere sub acuzare se pot însă da cu majoritate de două voturi.

Curtea de apel, judecând ca instanţă de recurs, în caz de casare va evoca fondul.

Deciziunile Curţii, date în recurs, vor fi subscrise de toţi Consilierii fără menţiunea părerii minorităţii.

Art. 40. La ultimul alineat se adaugă în continuare următoarele cuvinte: „titulari cu gradul de gre-

fier de Curte de apel, dintre cari unul va îndeplini, după delegaţia primului-preşedinte al Curţii, şi funcţiunile de greşier al Curţii cu juraţi. Cel mai vechi în grad va fi şeful greşiei Camerei de punere sub acuzare“.

Art. 58. Se va adăuga după cuvintele: „Să inspecteze la intervale cât se poate de apropiate“, următoarele cuvinte: „şi cel puţin odată pe an“.

Art. 70. Se suprimă alineatul ultim.

Art. 82. La alineatele I şi II se suprimă după cuvintele: „bunului mers al justiţiei“ din alin. I tot pasajul alin. I şi din alin. II până la cuvintele: „Ministrul de Justiţie va putea“, etc.

Art. 84. Alineatul I se modifică în modul următor: „Examenul se va ţine la Bucureşti, la data ce se va stabili de Minister“.

Art. 85 se modifică astfel: „Comisiunea de examinare se va compune din:

a) Doi membri dela înalta Curte de casaţie, delegaţi pe timp de un an de înalta Curte de casaţie;

b) Doi profesori dela facultăţile de drept, desemnaţi de consiliul profesoral al facultăţii respective dintre profesorii titulari de drept civil, drept penal, procedurile lor sau de drept comercial, pentru un an de zile.

Pentru primul examen în comisiune vor intra câte un profesor desemnat de facultăţile de drept din Bucureşti şi Cernăuţi, iar pentru examenul următor se va delega de facultăţile de drept din Cluj şi Iaşi, urmându-se alternativ din an în an în acelaş mod;

c) Un delegat numit de Ministerul de Justiţie dintre profesorii de drept sau magistraţi inamovibili.

Dacă până în termen de 15 zile înainte de examen, consiliile profesorale nu-şi vor fi desemnat delegaţii lor, aceştia vor fi numiţi de Minister, dintre profesorii arătaţi la alineatul b, şi în caz de lipsă, dela alte facultăţi.

În caz de împiedecare a vreunui membru din comisiune, se va proceda în acelaş mod la înlocuirea lui.

Comisiunea de examinare va fi prezidată de cel mai vechi dintre cei doi membri desemnaţi de înalta Curte de casaţie.

Cererile de înscriere însoţite de actele necesare se vor înainta Ministerului de Justiţie, direcţiunea personalului, în termen de 40 zile dela publicarea examenului în *Monitorul Oficial*.

Art. 113. Se şterg cuvintele: „sau inspectori judecătoreşti pe lângă“ şi se înlocuiesc cu cuvântul „în“. Se adaugă următoarele două alineate:

„Stagiul făcut de licenţiaşi sau doctori în drept în advocatură se va ţine în seamă la calculul stagiului cerut de lege pentru gradul în care urmează a fi numit în magistratură, socotindu-se un an advocatură, nouă luni de magistratură.

Dovada exerciţiului efectiv al profesiunii de avocat se va face cu atestaţiuni motivate dela baroul respectiv şi de Curţile şi tribunalele pe lângă cari a exercitat advocatura“.

Art. 115. Ultimul alineat al acestui articol se modifică în modul următor: „În lipsă de licenţiaşi sau doctori în drept vor putea fi numiţi în posturile de şefi de portărei şi persoane cari deşi nu posedă un titlu, au funcţionat ca portărei, greşieri de Curte de apel sau de tribunal timp de patru ani şi au trecut examenul de intrare în funcţiunea de portărei“.

Art. 116. Se suprimă.

Art. 117. Nr. 1 se modifică în modul următor: „A posedă titlu de licențiat, doctor în drept sau diplomă al școlii superioare de științe de Stat din București“.

Nr. 2 se modifică în modul următor: „In lipsă de licențiași sau doctori în drept, sau diplomași ai școlii superioare de științe de Stat, vor putea fi numiți în posturile de porlărei și ajutori de grefieri de tribunale cu un stagiul implinit de cel puși 2 ani“.

Nr. 3 se modifică astfel: „Să fi trecut examenul de intrare în funcțiune. Candidași cari posedă unul din titlurile prevăzute la Nr. 1 sunt dispensași de condișiunea examenului“.

Nr. 4 se suprimă.

Art. 123, alin. III se modifică astfel:

„Ele sunt valabile pentru un an, având un caracter consultativ“.

Art. 139. La alin. ultim se înlocuesc cuvintele: „sau înlocuiși“ cu cuvintele: „puși în disponibilitate sau destituiși“.

Art. 140. La alineatul II se adaugă cuvintele: „Ascultând și pe magistrași“.

Art. 141 se modifică astfel: Magistrași inamovibili cari au implinit vârsta de 70 ani la Curtea de casași, 65 la Curșile de apel și 60 la tribunale și judecătoriași, vor fi puși din oficiu, prin decret regal, în pozișiune de a-și exercita drepturile la pensiuene.

Magistrași inamovibili, cari nu-și vor dovedi cu acte probante etatea lor, vor fi puși deasemenea din oficiu la retragere, dacă au implinit 35 de ani de serviciu.

Art. 178. După alineatul I al acestui articol se va intercala următorul nou alineat:

Suspendarea din serviciu este obligatorie când în contra unui magistrat s'a deschis acțiune publică de parchet pentru vreunul din delictule prevăzute în art. 103, 112—121 inclusiv, 123—128 inclusiv, 146—185 inclusiv, 197, 203, 204, 205, 263, 264, 267, 268, 285, 298 inclusiv, 306—310 inclusiv, 316, 322, 325 inclusiv, 332, 334 și 336 din codul penal român sau în dispozișiunile penale corespunzătoare, în vigoare în Bucovina și în Transilvania.

Această suspendare are un caracter provizoriu și nu produce efectele suspendării disciplinare decât din momentul de când s'a dat de judecătoriași de instrucșiie ordonanșa definitivă de urmărire.

La finele acestui articol se vor adăuga următoarele două noi alineate:

In caz de hotărîre de achitare sau de absoluișiune rămasă definitivă, onorariul se restituie reintegratului, dacă nu ar interveni o decizie disciplinară.

In timpul urmăririi, Ministerul Justiției poate — sub formă de alimete — să acorde familiei celui suspendat o treime din onorariul său.

Art. 179. Se suprimă și se înlocuesțe cu următoarea dispozișiune: „Când magistratul este achitat va fi trimis înaintea comisiunii disciplinare spre a decide dacă el poate sau nu fi reprimit în funcțiune.“

Art. 186. Din acest articol se suprimă următoarele cuvinte: „precum și acel de a trimite înaintea autoritășiilor disciplinare pe un membru al Corpului judecătoriași.“

Art. 189. Se modifică după cum urmează: Ministerul de justiție exercită acțiunea de priveghere

asupra membrilor ordinului judecătoriași direct și prin primii-președinși ai Curșilor sau prin delegașiune dată inspectorilor judecătoriași sau oricărui alt magistrat. Șefii ierarhici exercită acțiunea lor de priveghere numai în ce privește magistrașiia asupra cărora legea le recunoaște acest drept.

Art. 193. Se modifică în modul următor: Ministerul de justiție are acțiune de disciplină asupra magistrașiilor amovibili. Aceștia nu pot fi transferași, suspendași, puși în disponibilitate sau destituiși decât în conformitate cu art. 139.

Art. 204. Se suprimă cuvintele: „și disciplină“ din alineatul II al acestui articol.

Art. 218 se modifică astfel: Vacanșele Curșilor și tribunalele sunt cele următoare:

Vacanșele mari sunt de două luni, cu începere dela 15 Iulie.

Vacanșele mici vor dura la Crăciun: din ajun până la 7 Ianuarie inclusiv și la Paști: din Duminica Floriilor până la Duminica Tomei.

Art. 219 se modifică astfel: Sărbătoriași legale pentru Curși și tribunale, precum și pentru serviciile auxiliare justiției, în cursul anului, afară de vacanșele și Duminici sunt cele următoare:

1. Sf. Vasile.
2. Botezul Domnului.
3. Sf. Ioan Botezătorul.
4. Serbarea Unirii tuturor Românilor.
5. Intâmpinarea Domnului.
6. Buna-Vestire.
7. Trei zile Sf. Paști.
8. Sf. Marele Martir Gheorghe.
9. Proclamarea Independenței și a Regatului.
10. Înălțarea Domnului.
11. Sf. Impărași Constantin și Elena.
12. Sf. Treime la 50 zile după Paști.
13. Sf. Apostoli Petru și Pavel.
14. Adormirea Maicei Domnului.
15. Nașterea Maicei Domnului.
16. Înălțarea Sf. Cruci.
17. Sf. Marele Martir Dimitrie.
18. Sf. Arhangheli Mihail și Gavril.
19. Sf. Nicolae.
20. Trei zile ale Crăciunului.

Art. 220 se modifică astfel: In timpul vacanșelor mici, la fiecare tribunal de judeș și Curte de apel, va rămâne un judecătoriași și un grefier care să îndeplinească actele de jurisdicșiie grașiioasă de natură urgentă, să expedieze lucrărilor curente și să primească la trebuinșă acșiunile, opozișiunile și apelurile.

Desemnarea judecătoriașiului se face prin tragere la sorși cu bile în ședinșă publică, fașă cu procurorul șef de parchet, cu o săptămână înainte de începerea vacanșelor.

Numele judecătoriașiului ieșit la sorși se va comunica Ministerului.

In caz de împiedecare a judecătoriașiului ieșit la sorși, Ministerul va putea delega altul în locul său.

La tribunalele cu mai multe secșiuni se pot desemna în acelaș mod doi sau mai mulși judecătoriași cari să facă pe rând serviciul vacanșelor, alternând între dânși.

Supleantul nu poate fi nici tras la sorși, nici delegat. El face însă de drept parte din secșiunea de vacanșă.

Judecătorul delegat va aduce la cunoștința publicului, prin afișe lipite pe ușa tribunalului și prin sălile de intrare, locul unde va putea fi găsit la treburile de către cei interesați.

Pentru parchete, cabinetele de instrucție și judecătorii, serviciul nu este suspendat pe timpul fixat în art. 218. În timpul Duminicilor și Sărbătorilor legale, serviciul va continua numai pentru cazurile urgente și cari nu sufăr amânare.

În vederea acestor cazuri, parchetele și cabinetele de instrucție vor desemna în timpul sărbătorilor, prin îngrijirea primului-procuror, un procuror și un judecător de instrucție de serviciu cu personalul necesar, iar judecătorii vor afișa la judecătorii domiciliului lor, spre a putea fi găsiți de cei interesați.

Art. 222. La litera A se suprimă alineatele e, f și g; iar la litera d se modifică astfel:

d) La tribunalele cu mai mult de 5 secțiuni, de doi președinți, 11 judecători și 4 supleanți. La litera B se suprimă alineatele c și d.

Art. 224, alin. 5, se modifică astfel:

La tribunalele cu mai mult de 5 secțiuni, un președinte, 5 judecători și 2 supleanți se ocupă cu lucrările de notariat și comerț, iar un președinte, 6 judecători și 2 supleanți, cu lucrările secțiunilor civilo-corecționale și tutele.

Art. 246. După alin. III, se va intercala următorul alineat:

„La caz de lipsă sau împiedecare a grefierului sau ajutorilor de grefă, se va putea delega pentru îndeplinirea atribuțiilor lor, orice impiegat din grefă, pe răspunderea președintelui.”

Art. 251. No. 1 se modifică în modul următor: „A fi major”.

Art. 253. Se modifică în modul următor: „Pentru a fi numit ajutor de director la cărțile funduare se cere un stagiu de cel puțin 3 ani ca impiegat în grefa cărților funduare și examenul special prevăzut de regulament.”

Art. 256. Se modifică în modul următor: Pentru a fi numit grefier clasa III este necesar a fi servit ca ajutor de grefier cel puțin 2 ani împliniți.

Pentru doctori și licențiați în drept, precum și pentru diplomații școlii superioare de științe de Stat nu se cer alte condițiuni decât cele generale.

Art. 257. No. 1 se modifică în modul următor: „A fi major”.

Art. 260. No. 1 se modifică în modul următor: „A fi major”.

Art. 261. No. 1 se modifică în modul următor: „A fi major”.

Art. 268, alin. IV se modifică precum urmează:

Grefierii de clasa I, cari nu posedă titlurile de mai sus, dar cari au o vechime de cel puțin 10 ani împliniți ca grefier și o vechime de cel puțin 15 ani ca funcționari judecătorești, vor putea dobândi titlul de prim-grefier, cu avizul conform al comisiunii de recomandări depe lângă Curtea de apel respectivă.

Art. 272. Se înlocuește cuvântul „copist” prin „impiegat”.

Art. 273. Se înlocuește cuvântul „copist” prin „impiegat”.

Art. 274. Se înlocuește cuvântul „copist” prin „impiegat”.

Art. 275. Litera C, punctul b se modifică astfel:

b) La tribunale și judecătorii din primul-președinte al tribunalului sau președintele tribunalului și primul-grefier al tribunalului sau grefierul tribunalului.

Art. 277 se modifică astfel: Pe lângă fiecare tribunal și Curte de apel va funcționa o comisiune disciplinară pentru judecarea și pedepsirea disciplinară a funcționarilor, grefelor, Curților de apel, parchetelor lor, tribunalelor, parchetelor lor și serviciilor auxiliare ale tuturilor autorităților în caz de abatere dela îndatoririle lor.

Art. 297. Se adaugă alin. II: Pe ziua de 1 Aprilie 1928, se fac următoarele modificări în numărul și compunerea instanțelor judecătorești și a reședințelor lor.

Se desființează secția II dela tribunalul Ciuc și se înființează secția III la tribunalul Hunedoara.

Se desființează următoarele judecătorii:

1. Roșia de Amaradia rurală din județul Gorj.
2. Turcenii-de-Sus rurală din județul Gorj.
3. Balș rurală din județul Romanași.
4. Drăgășani rurală din județul Vâlcea.
5. Solești rurală din județul Vaslui.
6. Pleșoiu rurală din județul Romanași.
7. Boșoteni rurală din județul Romanași.
8. Brastavățu rurală din județul Romanași.
9. Grojdibodu rurală din județul Romanași.
10. Osica-de-Sus rurală din județul Romanași.
11. Scărișoara rurală din județul Romanași.
12. Vârtoapele-de-Sus din județul Teleorman.
13. Ocnele Mari din județul Vâlcea.
14. Arsachi din județul Vlașca.

Se înființează în localitățile notate mai jos câte o nouă judecătorie:

1. În comuna Teiuș din județul Alba, judecătoria Teiuș rurală.
2. În comuna Toplița din județul Mureș, judecătoria Toplița rurală.
3. În municipiul Timișoara, judecătoria Timișoara II urbană, urmând ca actuala judecătorie Timișoara urbană să ia denumirea de judecătorie Timișoara I. urbană.
4. În comuna Vama din județul Câmpulung, judecătoria Vama mixtă.
5. În comuna Sânmărtin din județul Ciuc, judecătoria Sânmărtin rurală.
6. În comuna Piatra-Olt din județul Romanași, judecătoria Piatra-Olt rurală.
7. În comuna Corabia din județul Romanași, judecătoria Corabia rurală.
8. În municipiul Constanța, judecătoria Constanța mixtă.
9. În orașul Sighet din județul Maramureș, judecătoria rurală Sighet.

Actuala judecătorie mixtă din municipiul Constanța devine judecătoria Constanța urbană.

Reședința judecătoriei Tătăraștii-de-Jos din județul Teleorman se strămută în comuna Slăvești.

Reședința judecătoriei Balotina din județul Bălți se strămută în comuna Ciciulea.

Reședința judecătoriei Pepeni din județul Bălți se strămută în comuna Singirea.

Reședința judecătoriei Flămânda din județul Mehedinți se strămută în comuna Pătule.

Reședința judecătoriei Aleșd din județul Bihor se strămută în comuna Bratca.

Reședința judecătorei Șerbănești din județul Olt se strămută în comuna Crâmpoia.

Judecătoria București rurală se transformă în judecătoria București VIII urbană.

Judecătoria Fundenii-Frunzănești rurală din județul Ilfov se strămută cu reședința în comuna suburbană Pantelimon, luând denumirea de judecătoria București mixtă.

Se desființează câte un post de judecător la judecătoriile Halmeu, Seini din județul Satu-Mare și Aita-Mare din județul Trei-Scaune, precum și două posturi de judecători la judecătoria Timișoara I urbană.

Art. 300. Se suprimă ultimul alineat din acest articol.

Art. 302. Se suprimă.

Art. 303. Se suprimă alineatul I.

Art. 317. Se modifică în modul următor: Magistratii dela instanțele judecătorești cari se desființează precum și magistratii cari se vor găsi supranumerari se vor transfera la alte instanțe similare, acei imovibil se vor transfera cu avizul conform al Consiliului superior al magistraturii.

Magistrații ale căror posturi se desființează vor putea fi menținuți la aceeași autoritate judecătorească în posturi inferioare, păstrându-și leofa și gradul pe care l-au avut la desființarea postului, până ce li se vor găsi un loc similar celui desființat.

Art. 322. Se suprimă ultimul alineat.

ART. II. Comunele ce compun circumscripțiile actualelor judecătorești desființate prin prezenta lege se vor repartiza de Ministerul de Justiție, conform art. 3 al legii de organizare judecătorească.

După aceleași norme Ministerul de Justiție va determina și circumscripțiile nouilor judecătorești înființate.

ART. III. Această lege se va pune în aplicare pe ziua de 1 Aprilie 1928.

Ministerul de Justiție va publica o nouă edițiune a legii de organizare judecătorească din 25 Junie 1924, în care, pe lângă modificările aduse prin legea de față, se vor introduce și cele făcute prin toate legile anterioare acestei legi, dând și o nouă numerotație articolelor.

Observări. Conform art. 57 nou modificat *ședințele Curților de Apel se țin cu minimum trei consilieri și maximum cinci; iar deciziunile nu se pot da decât cu cel puțin trei voturi, exceptând deciziunile Camerii de punere sub Acuzare, ce se pot da cu 2 voturi.* Vechiul art. 57 prevedea judecarea la Curte în complectul de trei, deciziunea putându-se da cu două voturi în majoritatea cazurilor și numai excepțional (faliment și recursuri) Curțile judecau în complectul de cinci.

Aproape că nu existau divergențe la Curte în sensul ca procesul în apel să se pledeze a doua oară. Din numărul nepereche și cu două voturi valabile din trei se forma totdeauna majoritatea legală. Pe viitor conform noului text, prin osebita părere a unui consilier din cei trei cari judecă în orice apel

în mod obișnuit, se vor provoca foarte dese *divergențe*, ce vor trebui rezolvate prin judecată în conformitate cu art. 163 din lege rămas nemodificat.

Care dintre judecători nu cunoaște cu câtă greutate se alcătuesc complectele de cinci consilieri la secțiunile Curților de Apel, mai ales la cele din Ardeal, — unde ocupațiile de birou impuse de procedurile interprovinciale și obligația consilierilor de a redacta până și cele mai neînsemnate încheeri — face imposibilă aproape participarea acestora la ședințe mai mult ca de 3 ori pe săptămână.

Lăsând laoparte greutatea funcționării în asemenea împrejurări la aceeași secție în aceeași zi a două complecte concomitent, întrebarea ar fi cum se vor alcătui complectele de divergență?

Se va întregi complectul în divergență cu al patrulea consilier sau divergența se judecă totdeauna în cinci? Întrebarea este firească, deoarece se poate ca al patrulea consilier să facă majoritatea legală de 3 voturi, dupăcum în complectul de cinci se poate întâmpla să fie două păreri plus una, adică câte doi consilieri de câte o părere și al cincilea să fie de altă părere în lipsă de vr'un text ce să-l oblige a se ralia la una din părerile deja emise.

În Vechiul Regat, la judecarea divergențelor s'au urmat totdeauna regulile pr. civile art. 115—118; aceste texte nu sunt cunoscute în Ardeal și Bucovina, părți din țară guvernate cum știm de alle proceduri și norme în privința alcătuirii complectelor de judecată.

Legea de organ. judecătorească din 24 Martie 1909, al cărei art. 31 a servit modificărilor cuprinse în noul art. 37, nu prevede nici o trimitere la regulile pr. civile pentru judecarea divergențelor, pentru că nu era nevoie, subînțelegându-se dreptul comun. Actualmente însă trebuia, poate să se prevadă prin noul text modificat intrarea în vigoare a articolelor pomenite din proc. civ. română, spre clarificare, deoarece provinciile alipite nu le cunoaște. Sau va trebui spre rezolvarea greutății să considerăm extinse, prin interpretare, în Ardeal și Bucovina și art. 115—118 pr. civ. română, odată cu legea unificată de organizare a magistraturii?

— Art. 37 nou din lege, repetând cuvintele vechiului text din legea de org. jud. din 1925 spune: *Curtea de Apel judecând ca instanță de recurs, în caz de casare va evoca*

fondul. Judecătoarii tuturor Curților de Apel își amintesc câtă discuție a provocat acest alineat penultim al art. 37 când Curtea judecă recursurile contra deciziunilor comisiunilor județene de apel pentru contribuțiile directe prin opoziție cu dispoz. art. 85 și 86 din legea contrib. directe, trebuind să evoce fondul în caz de casare. Se cunoaște deasemenea, că dificultatea scutirii Curților de Apel de a fixa ele venitul anual impozabil, în căderea comisiunilor fiscale specializate, a fost tranșată prin legea nr. 1383 Mon. Oficial din 28 Martie 1926, care prin art. 8 prevăzând că „în caz de casare a deciziunii, Curtea de apel, care judecă ca instanță de recurs nu evocă fondul, ci trimite afacerea înaintea aceleiași comisiuni de apel, care se va conforma disp. art. 86 legea contr. directe, a modificat însuși art. 37 din lege.

Ce se va întâmpla acum când prin revenire și conform principiilor aplicării legilor de organizare și procedură textul menținut fiind mai nou decât legea mod. fiscală din 1926, se impune Curților din nou să evoce fondul în recursurile ce se isprăvesc prin casarea deciziunilor comisiunilor de apel fiscale?

— Prin art. 218 modificat se reintroduc vacanțele mici, cari durează la Crăciun: din ajun până la 7 Ianuarie inclusiv și la Paști: din Dumineca Floriilor, până la Dumineca Tomei, iar art. 220 modificat arată că în timpul acestor vacanțe la Tribunale și Curți de Apel va rămâne de serviciu un judecător și un grefier, cari vor îndeplini *actele de jurisdicție grațioasă* de natură urgentă, *expediază lucrările curente* și primesc la trebuință acțiunile, opozițiile și apelurile.

Modificările acestor două texte s'a făcut iarăș prin revenirea la dispozițiile art. 195, 197 și 198 din legea de org. judecătorească din anul 1909.

Dacă numai la atât este redusă prin aceste texte activitatea Tribunalelelor în timpul celor câte două săptămâni pe an, ce se va întâmpla în aceste răstimpuri cu confirmarea mandatelor de arestare emise de judecătoreii de instrucție, cum prevede art. 290 din legea actuală rămas nemodificat. Conform acestui text confirmarea se face de tribunal în completul său de cel puțin doi judecători. Supleantul tribunalului care n'are vacanțe mică, nu poate lua parte la confirmare; iar serviciul la tribunal în timpul vacanțelor mici se

face numai de un singur judecător.

La Curți, Camera de punere sub acuzare va judeca opozițiile și apelurile la mandatele de arestare în cursul vacanțelor mici, sau când va trebui convocată în acest scop?

Pe lângă art. 290, a mai rămas nemodificat prin noua lege și art. 221, care spune: *In cele două zile, înainte de Paști și ajunul Crăciunului Camera de punere sub acuzare va putea fi convocată pentru cazuri urgente. De asemenea și Tribunalul pentru confirmarea mandatelor de arestare.*

Să zicem că acest text rămas în vigoare, ar îndritui convocarea Tribunalului și a Camerei de punere sub acuzare pentru confirmări și judecarea opozițiilor în materia mandatelor de arestare numai o singură dată. Întrebarea este: la ce timp?

Cu două zile înainte de Paști nu e posibil, judecătoreii fiind în vacanțe au voie să lipsească din localitate. Înainte de ajunul Crăciunului s'ar putea face această convocare, pentru că întâmplător textul art. 221 coincide cu începerea vacanței de Crăciun. O altă întrebare rămâne totuși fără răspuns. Ce se va întâmpla timp de două săptămâni cu mandatele de arestare, emise după Dumineca Floriilor și ajunul Crăciunului, sau cu acele mandate de arestare acărora ultimă confirmare împlinirea unei luni cade în cursul vacanțelor mici?

Se știe că neconfirmarea mandatelor la o lună, atrage eliberarea prevenitului; după cum se știe că judecătoreii de instrucție, ca și parchetele nu-și întrerup activitatea în cursul acestor vacanții.

Sub imperiul legii de org. judecătorească din 1909 era ușor, de oarece Tribunalul de vacanțe mică deși cu un singur judecător, se putea complecta cu judecătorul de ocol sau chiar cu un avocat prezent la Tribunal (art. 203 din acea lege prevedea expres).

Actualmente lucrul nu mai este posibil în lipsă de text. Dacă pentru 8 zile legea din 1925 admitea așteptarea, căci în acest răstimp instanțele aveau ușile încuiate, pentru 14 zile conform nouilor texte, credem că nu se poate ține arestați fără mandate confirmate.

Conform art. 20 modificat, Tribunalele vor judeca numai în complete de cel puțin doi judecători și maximul de trei; iar prin art. 222 nou se menține nemodificat din ve-

chiul art. 222, dispozițiunea coprinsă în lit. A), aliniatul a), conform căreia în timpul vacanției mari (15 Iulie—15 Septembrie) serviciul la Tribunalele cu o singură secție se va face de un singur judecător. Această dispozițiune se potrivea când era în vigoare la Tribunale instanța judecătorului unic, dar acum când Tribunalul nu poate judeca decât cu doi judecători, ce se va întâmpla cu procesele urgente sorocite pe vacanția mare? Dar dacă se ivește divergență, sau supleanțul n'are drept să judece?

Legea de org. judecătorească din 1909 mai prevăzătoare prevedea (art. 203 amintit) că la Tribunalele cu o singură secție, secția vacanțelor se va compune dintr'un judecător tras la sorți și din judecătorul de instrucție sau în caz de împiedicare din judecătorul de ocol sau un avocat prezent la Tribunal. În sistemul legii actuale în lipsă de text și să zicem în imposibilitatea participării judeului de instrucție ce se va întâmpla?

— Tot prin art. 222 nou, se suprimă din vechiul articol 222 dispozițiile literei b) aliniatele c) și d) ce privește alcătuirea complectului de vacanție mare — la Curțile de Apel Tg.-Mureș, Cluj, Oradea și Timișoara, rămânând ca și la aceste Curți, secția de vacanție să se alcătuiască dintr'un președinte și doi consilieri. Dar dacă în cursul vacanției aceste Curți ca și toate cele cu 1—3 secții judecând vr'un apel, în sânul complectului se ivește dirigentă? Cu cine se va complecta Curtea, căci valabilitatea oricărei deciziuni consistă în cel puțin trei voturi?

Legea din 1909 de unde, cum spuneam, s'a inspirat art. 37 modificat prevedea valabilitatea deciziilor Curților de Apel cu cei puțin 3 voturi, mai prevedea complectul secției vacanțelor mari la Curți alcătuit din trei, dar prin art. 200 al acelei legi se mai prevedea, că: în timpul vacanției mari Curțile judecă în complect de trei membri și nu pot da hotărâre decât cu majoritate de două voturi.

Am formulat întrebările de mai sus, pentru că după părerea mea, ele constituiesc tot atâtea greutăți în aplicarea legii de org. judecătorească modificată ce publicăm și care intră în vigoare dela 1 Aprilie 1928.

V. M. D.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Casație

Hotărâre a camerei arbitrale a Soc. Lloyd din Timișoara. Atacarea ei la Curtea de Apel. Decizia dată de Curtea de Apel. Este supusă recursului în Casație. Recursul în casare, cunoscut și în procedura ungară, prin legea 54 din 1868, azi abrogată, și a cărui judecare intra în căderea Curții ca instanță de casare, — prin legea 59 din 1881 nu s'a mai menținut, ci s'a prevăzut drept de cale de atac, un remediu de drept numit „felfolyamodás”, tradus în limbajul transilvănean cu cuvântul „recurs”, care însă nu are caracterul recursului în casare, ci este un remediu de drept ordinar contra încheierilor, după cum apelul este remediu de drept ordinar în contra sentințelor, — ceea ce reiese și din împrejurarea că motivele pentru cari art. 96 admite recursul zis felfolyamodás sunt identice cu acelea cari pot servi de bază apelului contra sentinței în conformitate cu dispozițiunile art. din legea 59 dela 1881.

Procedura recursului, remediului de atac felfolyamodás, din legea 59 dela 1881, fiind înlocuită cu dispozițiunile referitoare ale legii din 1911 și art. 94—99 din legea 59 dela 1881, menținute prin legea 54 din 1912, regulamentul în mod suficient procedura acestui remediu, urmează a se aplica în această materie dispozițiunile legii 1 din 1911.

În sistemul legii 1 din 1911, recursul, adică remediul de atac felfolyamodás, este deasemenea o cale de atac ordinară, ceea ce reiese cu certitudine din dispozițiunile legii, care admit că recursul să fie întemeiat pe fapte și probe noi, instanța de recurs putând ea singură să lămurească și să stabilească starea de fapt, ceea ce în sistemul recursului în casare era inadmisibil.

Deci instanța sesizată prin recurs zis felfolyamodás, putând examina atât chestiunile de fapt cât și de drept, recursul putând fi întemeiat și pe probe noi, el are caracterul unui apel restrâns, numai la viziile de formă precăzute de art. 96 al legii 59 din 1881.

Prin urmare, recursul din speță, în baza art. 96 din legea 59 dela 1881, fiind un remediu de drept (cale de atac) ordinar, care este un remediu de drept extraordinar și Curtea de Apel examinând acest recurs, ea a judecat ca instanță de fond și nicidecum ca instanță de casare.

În sfârșit, conform art. 79 al legii Curții de Casație, publicată în „Monitorul Oficial” din 20 Decembrie 1925 și care e o lege de unificare, sentin-

tele, deciziunile și încheierile date după pronunțarea legii de către o instanță a doua (Tribunal sau Curte de Apel) în orice procedură litigioasă sau grațioasă, sunt desăvârșite din momentul comunicării și în contra lor nu e admisibilă nici o cale de atac, decât numai recursul în casare; prin această lege fiind abrogată dispozițiunea alinialului penultim din art. 96 al legii 59 din 1881 și hotărârea Curții de Apel fiind dată la 13 Octombrie 1926, deci după punerea în aplicare a legii Curții de Casație, prezentul recurs în contra deciziunii date în această materie de Curtea de Apel, este admisibil și incidentul ridicat de intimat se respinge ca neîntemeiat (*Cas. S. Unite, deciziunea Nr. 48, din 13 Octombrie 1927*).

*Fals. Agent silvic. Art. 124 c. p. Proces verbal. Contravenție silvică. Art. 78 al. 2 cod. silvic. Forma redactării procesului verbal. Martori asistenți. Dacă martorii asistenți trebuie să cunoască faptul consemnat în procesul-verbal de agentul silvic. Soluție negativă. Nu a comis delictul de fals în acte publice, prevăzut de art. 124 cod. penal, agentul silvic care dresând un proces-verbal pentru constatarea unei contravențiuni silvice, a luat ca martori, asistenți și semnalari ai procesului verbal, persoane care nu au văzut și cunoscut niciodată faptul consemnat de agentul în procesul-verbal. Potrivit art. 78 alin. 2 codul silvic, simplul act dresat de agentul silvic are putere deplin probatorie în justiție, fiind cu totul indiferent dacă martorii au sau nu cunoștință de existența infracțiunii silvice consemnate (*Cas. III. deciziunea Nr. 1857 din 15 Aprilie 1927*).*

Recurs. Valoarea litigiului sub 50.000 lei. Competența. (Art. 525 pr. civ. a; art. 79 I. Curții de Casație). Art. 525 din procedura civilă în vigoare în Ardeal prevede că jurisdicțiunea de revizuire asupra sentinței Tribunalului dată ca instanță de apel o are Curtea de apel în toate cazurile în care valoarea litigiului nu întrece suma de 50.000 lei.

*Art. 79 din noua lege de unificare a Curții de Casație menține special această dispozițiune din procedura civilă aplicabilă în Ardeal așa ca și după promulgarea noii legi a Curții de Casație, instanța de recurs competente a judeca în Ardeal afacerile de o valoare sub 50.000 lei rămân Curțile de Apel (*Cas. III. Dec. Nr. 837/927*).*

Revizuire. Recurs. Cereri de revizuire considerate ca recurs. Termen. (Art. 82 I. Curții de Casație). Art. 82 din legea Curții de Casație transind expres și în mod special cazul cererilor în revizuire ce se vor mai introduce și după data promulgării noii legi de unificare a Curții de Casație, dispune imperativ că aceste cereri nu vor putea fi privite drept cereri de recurs în casație decât timp de o lună dela data promulgării legii, adică cel mai târziu, cu data de 1 Februarie 1926. Curtea. Așupra incidentului de inadmisibilitate a cererii de casare, ridicat de intimat, pe motiv că deși prin

această cerere pârâto, Societate „Iris“, atacă o hotărâre desăvârșită pronunțată de Tribunalul Cluj secția II-a în a doua instanță de apel, după data promulgării legii Curții de Casație din 1 Ianuarie 1926, totuși această cerere fiind intitulată „apel“ și nevizând nici o violare de lege sau principiu de drept, nu intrunește condițiunile de formă și fond prevăzute de art. 36, 79 și 82 din legea Curții de Casație;

Având în vedere că art. 36 din noua lege a Curții de Casație dispune că recursurile introduse după data punerii în aplicare a acestei legi, din 1 Ianuarie 1926, trebuiesc să fie motivate, astfel în cât în prima parte să cuprindă clar sub formă enunțativă textul de lege ori principiu de drept violat, iar în cea de a doua dezvoltarea sau argumentarea motivului enunțat.

Considerând că în conformitate cu art. 79 din menționata lege, sentințele, deciziunile și încheierile date după promulgarea acestei legi, de către o a doua instanță — Tribunalul sau Curtea de apel — orice procedură litigioasă sau grațioasă sunt desăvârșite din momentul comunicării lor și nu mai pot fi atacate decât cu recurs în casație, afară de excepțiunile prevăzute de par. 525, 550 din proc. civ. ardeleană:

Considerând că art. 82 din aceeași lege transind expres și în mod special cazul cererilor în revizuire ce se vor mai introduce și după data promulgării noii legi de unificare a Curții de Casație dispune imperativ că aceste cereri nu vor putea fi privite drept cereri de recurs în Casație decât numai timp de o lună dela data promulgării legii, adică până cel mai târziu la data de 1 Februarie 1926.

Considerând că, în speță, pârâto, firma „Iris“, declarând la data de 30 Aprilie 1926 că face apel contra sentinței Tribunalului Cluj, secția II-a, Nr. 1379—926, pronunțată în a doua instanță, prin petiția introductivă, nu invoacă nici o violare a vreunui text de lege sau principiu de drept, astfel încât această cerere, chiar judecând-o după fond și conținut, să poată fi privită drept o cerere în revizuire sau recurs în casare.

*Că, astfel fiind, cererea de casare făcută de Societatea „Iris“ este dar inadmisibilă și urmează a fi respinsă ca atare. (*Cas. III. Dec. Nr. 189—1927*)*

Regulament de competență. Plutonier. Seducere. Instanța de judecată competentă. (Art. 51, 52, 72, 264 codul justiției militare; legea din 12 Aprilie 1924). Potrivit art. 51 și 52 din codul justiției militare, militarii din activitate sub arme, sunt justițabili de tribunalele militare pentru toate infracțiunile comise] la această regulă generală, nu se derogă decât în două cazuri: 1. când militarul comite infracțiunea în

complicitate cu civili (art. 72), în care caz toți inculpații sunt aduși înaintea instanțelor civile; 2. în cazul infracțiunilor la legile enumerate de art. 264 c. j. m., cari din cauza naturii lor speciale sunt de competența exclusivă a instanțelor civile, indiferent de calitatea infractorilor.

Articolul unic al legii din 12 Aprilie 1924 n'a făcut decât să întindă aplicațiunea legilor penale din vechiul Regat în tot cuprinsul României, când tribunalele militare judecă infracțiuni neprevăzute de Cod. Just. militare fără însă ca prin aceasta să se modifice competența tribunalelor militare, astfel cum este stabilită prin art. 51 și 52 din codul justiției militare.

Asfel fiind, faptul imputat — seducere prin promisiuni de căsătorie — întrucât a fost săvârșit de un militar în activitate sub arme, instanțele de judecată competente sunt tribunalele militare. (Cas. II, Dec. Nr. 3208/927).

CFR. — Dispozițiunile legii XVIII. 1874, privitoare la accidente, nu sunt abrogate. Accident de cale ferată, din culpa direcției CFR. — Când CFR sunt obligate să plătească despăgubiri urmașilor sinistratului? (Legea XVIII/1874, art. 92 reg. legii Casei Muncii). Dispozițiunile legii XVIII/1874, privitoare la răspunderile CFR pentru accidente mortale de cale ferată produse nu din vina sinistratului, n'au fost abrogate de legea sau regulamentul legii Casei Muncii.

CFR nu sunt obligate a întreține pe părinții sinistratului în aceste condițiuni, decât numai în cazul când sinistratul era obligat prin lege la întreținerea lor, când edică, părinții sunt complect săraci, — în imposibilitate de a-și câștiga singuri existența. (Cas. I, Dec. Nr. 1664/927).

Amnistie. — Invocarea ei pentru prima oară în contestație. Principiul Tribunalului, că amnistia nu poate fi invocată pe cale de contestație, sub cuvânt, că acțiunea publică a luat sfârșit, este inexact în drept, deoarece amnistia fiind o măsură de ordine publică, edictată dintr'un interes general și superior și având de efect a ridica faptului prevăzut caracterul de infracțiune — deci pluralitatea, — ea suprimă urmărirea și efectele unei hotărâri condamnatoare, putând fi invocată de infractor sau din oficiu, în orice stare a procesului, pe orice cale ordinară sau extraordinară și chiar pentru prima oară în fața Curții de Casație, în urma condamnății.

De aci rezultă, că amnistia poate fi invocată și pe calea contestației. (Cas. II, deciziunea penală Nr. 3355, din 1927).

Recurs. — Art. 528 pr. civ. bucovineana. Inadmisibilitate. Recurs în cazul unei hotărâri pe cale de incident. În baza art. 103 Constituției. Deasemenea inadmisibil. Conform art. 528 din proc. civilă în vigoare în Bucovina, în contra hotărârei instanței de apel, prin care se confirmă hotărârea instanței întâia, recursul este inadmisibil, iar respingerea ca inadmisibil este egală cu respingerea în fond și confir-

marea, întrucât rațiunea este aceeași, legiuitorul în amândouă cazurile a voit să înlăture o altă cale de atac.

Potrivit aceluiași text, în contra unei hotărâri a instanței a doua, asupra cheltuelilor de judecată, recursul este inadmisibil, întrucât chiar dacă recurența invoacă dispozițiunile art. 103 din Constituție, aceasta nu-și poate avea aplicațiunea în cazul unei hotărâri dată asupra unui incident. (Cas. III, deciziunea Nr. 266, din 11 Martie 1927).

Disciplina (comisiuni). Recursul în casare contra deciziunilor date de aceste comisiuni. Inadmisibilitatea lui. (Art. 3 lit. b) din legea Contenciosului administrativ. Recurs în casare. Cum trebuie înțeles caracterul lui de ordin constituțional? Ce anume hotărâri sau deciziuni a vizat Constituțantul (art. 103) ca fiind susceptibile de recurs în casare, oicare ar fi dispozițiunile legiuitorului ordinar? 6. Dispozițiunea art. 103 din Constituție, prin care se declară recursul în casare, de ordin constituțional, se referă la actele și hotărârile Puterii judecătorești, de care constituțantul se ocupă în Cap. IV, în care e cuprins și articolul mai sus citat (103).

Prin urmare, orice alte acte, hotărâri, deciziuni, cum sunt cele disciplinare, care emană nu dela organele Puterii judecătorești (Curți, Tribunale, etc.) ci dela organele executorii, deliberative sau consultative ale Puterii executorii, pot fi atacate înaintea organelor judecătorești numai întrucât legiuitorul ordinar prevede aceasta. Ele pot fi atacate și cu recurs în casare, recurs care însă, nefiind de ordin constituțional în sensul art. 103, poate fi înființat sau suprimat de legiuitorul ordinar.

Așa fiind, și întrucât în contra deciziunilor comisiunilor disciplinare, organe ale Puterii executive, legea Contenciosului administrativ interzice orice cale de atac (art. 3 litera b), implicit și recursul în casare, acest recurs în speță este inadmisibil. (Cas. III, deciziunea Nr. 1014, din 7 Decembrie 1927).

Accident. Acțiune în daune. Prescripție. Termen. De când încep să curgă. (I, XVIII din 1874; art. 1489 c. c. a.) Prescripțiune. Întrerupere. Recunoaștere tacită. Condițiuni. (Art. 1497 c. c. a.) Potrivit legii XVIII din 1874, termenul de prescripție al unei acțiuni în daune pentru repararea pagubelor isvorite dintr'un accident este de trei ani începând dela data accidentului.

Este indiferent dacă reclamantul a fost reținut în serviciu și după data accidentului, retribuțiunile primite neconstituind o reparare a pagubelor suferite din cauza accidentului ci un echivalent al serviciilor pe cari continua să le presteze. Iar principiul după care acolo unde legea specială nu prevede se aplică dreptul comun art. 1489 c. c. a. este

inaplicabil în speșă, înăi pentru motivul că legea din 1874 arată în mod clar momentul de când începe să curgă termenul de prescripție și al doilea fiindcă dauna materială cauzată reclamantului s'a produs în momentul accidentului, atunci când dânsul a căpătat leziunile incurabile.

Din simpla împrejurare a menșinerii reclamantului în serviciu nu s'ar putea deduce o recunoaștere tacită de natură a întrerupe prescripțiunea, întrucât, pentru o asemenea recunoaștere, era nevoie ca voința să fi fost arătată în așa mod încât să nu fi lăsat nici un motiv rașionabil de îndoială. (Cas. I, Dec. Nr. 569/1927).

Funcționar public. Notar. Procedură penală. Punere în disponibilitate. Dacă achitarea în penal poate obliga comisiunea de disciplină ca din oficiu să dispună reînțegrarea funcționarului. (Art. 58, l. pentru statutul funcționarilor publici). Dacă ulterior hotărârii disciplinare de punere în disponibilitate, funcționarul este achitat de instanțele penale, în acest caz, simpla hotărâre judecătorească de achitare nu poate obliga comisiunea de disciplină ca din oficiu să dispună reînțegrarea funcționarului înlocuit, deoarece, în principiu, acțiunea disciplinară este independentă de acțiunea publică, dat fiind că fiecare din ele are un obiect și o cauză cu totul diferite (Cas. III. Dec. Nr. 773/1927).

Contribuțiuni directe. Recurs. Competență. Deciziunile comisiunilor de apel. Ce a înțeles legiitorul prin comisiuni de apel. (Art. 2 l. de organizare judecătorească.) Prin art. 2 al legii de organizare judecătorească, referitor la recursurile contra deciziunilor comisiunilor de apel în materie fiscală, legiitorul s'a referit nu numai la comisiunile de apel în sensul legilor fiscale din vechiul regat ci — această dispozițiune având un caracter de unificare — și la organele colective din diversele ținuturi, cari după legile acolo în vigoare îndeplineau funcțiunea de comisiuni de apel fiscale.

Așa fiind, recursul contra deciziunii unei Administrații financiare din Ardeal care, potrivit legii acolo în vigoare, funcționa ca o comisiune de apel fiscală, urmează a fi judecat de Curtea de Apel respectivă (Cas. III. Dec. Nr. 721/1927).

Impăcarea părților. Omiterea instanțelor de fond de a încerca concilierea. Chestiune ce nu poate fi ridicată direct în Casație. (Art. 290 și 295 legea administrativă). Uzucapiune. Comune în proces de separare. Condițiunea uzucapiunii. (Art. 270 proc. civil; art. 288 cod. civil). Dacă partea nu a ridicat înaintea instanței de apel chestiunea litigiului judecat fără a se fi făcut încercările de conciliere prevăzute de art. 290 și 295 din legea administrativă, nu mai poate ridica această chestiune direct în Casație deoarece procedura consilierii din aceste texte este referitoare la interese pur private ale comunelor și deci nu este de ordine publică, iar pe de altă parte, Casația nu poate verifica dacă această procedură s'a efectuat sau nu.

Nu poate fi vorba de uzucapiune în speșă, deoarece în timpul când comuna recurentă pretinde că a dobândit averea pe această cale, ea nu era despărțită de cealaltă comună, ci formau împreună o singură persoană juridică. Nu poate fi uzucapiune pentru că întreaga avere comună era deci avere comună și nu se poate uzucapa o avere chiar de către proprietarul ei, chiar dacă folosința averii a fost împărțită între comunale litigante (Cas. I. Dec. Nr. 1621/1927).

Revizuire. Noui probe (Art. 139, Legea XXVI 1896 Transilvania). Părțile pot face cererea de reînnoirea procesului numai în cazul când au ajuns în posesiunea unor noi probe cari au o influență hotărâtoare asupra fondului — și de cari nu s'au servit în procesul fundamental, în afară de vina lor. Curtea: Asupra incidentului de inadmisibilitate a cererii de revizuire.

Având în vedere că din actele așlătoare la dosar se constată că intimatul de azi a făcut recurs la această înaltă curte în baza legii pentru contenciosul administrativ, art. de lege XXVI din 1896, în vigoare în Transilvania; pentru ordonanțarea retribușiei și statorirea pensiei sale în conformitate cu dispozițiunile legii pensiilor, art. de lege LXX 1912, asemenea în vigoare în Transilvania, iar această înaltă curte, prin decizia nr. 1419/924, a admis recursul în baza legilor sus invocate, deci și în ce privește căile de atac, sunt a se aplica dispozițiunile acelor legi sub regimul cărora s'a dat hotărârea, în speșă dispozițiunile acelor legi sub regimul cărora s'a dat hotărârea, în speșă dispozițiunile art. de lege XXVI/1896, privitor la contenciosul administrativ.

Având în vedere că în conformitate cu dispozițiunile art. 139 din legea citată, părțile pot face cerere de reînnoirea procesului numai în cazul când după ridicarea la valoarea de drept a hotărârii au ajuns în posesiunea unor astfel de probe care au o influență hotărâtoare asupra fondului și de care nu s'au putut servi în procesul fundamental în afară de vina lor; ori, în speșă, nefiind cazul, cererea de revizuire făcută în baza art. 291 din procedura civilă din Vechiul Regat, care nu se aplică în speșă, ca să a fi respinsă ca inadmisibilă.

Pentru aceste motive, Curtea respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire (Casația III Dec. Nr. 51 1926).

Uzucapiune. Competința instanțelor în litigiile de uzucapiune. Instanța de recurs indicată a preciza natura contractelor (Art. 39 pr. civ. ung.). Neînțelegerile litigioase derivând din executarea contractului de uzucapiune sunt de competența exclusivă a instanței pe teritoriul căreia este situat imobilul. Caracterizarea juridică exactă a unui contract cade sub puterea de control a instanței de recurs. Având în vedere sentința supusă revizuirii prin care se constată că Biserica greco-catolică din Arad prin reprezentantul său a intențat acțiune înaintea judecătoriei din Lugoj, împotriva lui Fenyves Carol, personal și ca reprezentant al Firmei Codilla și Comp., pentru predarea posesiunii imobilelor din cartea funduară nr. 810, a comunei Arad și accesoriilor, contra sumei de 62.900 lei.

Că, părătul în contra acestei acțiuni a introdus o cerere reconvențională, iar pe cale de apărare a

ridicat incidentul de incompetență susținând că, în speță, fiind vorba de un drept real imobiliar ce are asupra acestor imobile, conform § 39 pr. civ., judecătoria din Lugoj, nu este competentă a judeca litigiul, ci numai judecătoria din Arad, în ocolul căreia sunt situate imobilele.

Că judecătoria a respins incidentul de incompetență și apoi judecând afacerea în fond, a admis acțiunea obligând pe pârât să predea reclamantei imobilele în chestiune, iar reclamanta fiind obligată a plăti pârâtului suma de 187.857 lei și totodată a respins și acțiunea reconvențională a pârâtului.

Că, această hotărâre fiind atacată cu apel de ambele părți, tribunalul Lugoj, ca instanță de apel, prin sentința supusă revizuirii, a respins incidentul de incompetență ridicat din nou de pârât și la această instanță, iar în fond a confirmat în parte hotărârea primei instanțe, obligând pe pârât la predarea imobilelor către reclamantă, însă nu contra sumei de lei 187.857 ci numai 98.070 lei.

Că pentru a hotărâ astfel asupra incidentului de incompetență, instanța de apel constată, în fapt, că, între reclamantă și pârât a intervenit un contract principal la data de 12 Februarie 1910, și la 2 Octombrie 1910 un alt contract suplimentar potrivit căroro firma pârâtă se obliga a construi din banii proprii pe terenul reclamantei, arătat prin acțiune și situat în comuna Arad, potrivit planurilor stabilite, două palate cu trei etaje și o biserică, iar pe terenul pe care-l va cumpăra pârâtul cu consimțământul reclamantei, să construească o casă parochială; că, pentru întâmpinarea unor părți din cheltuielile ce va necesita ridicarea acestor clădiri, pârâtul să fie îndreptățit să contracteze un împrumut intabulat pe intravilenele reclamantei și apoi pe palatele zidite, până la concurența sumei de 450.000 coroane, iar în schimb reclamanta îi constituie pârâtului un drept de uzufruct pe timp de 20 ani, asupra celor două palate începând din ziua luării lor în folosință cu obligațiunea ca pârâtul să plătească ratele împrumutului până la ziua predării reclamantei acestor imobile, să mai plătească toate impozitele, taxele orașului, taxele de asigurare contra incendiului, toate spezele de conservare și ținere în bună stare a palatelor, să mai plătească o sumă de 500 coroane anual către reclamantă și să pună la dispoziția paraciserului bisericei, o locuință fără plată iar reclamanta să aibă dreptul de răscumpărare a uzufructului celor două palate după trecere de 10 ani dela luarea lor în folosință de către pârât și în condițiunile stabilite prin contract, că refuzul pârâtului de a executa contractul cu privire la răscumpărarea dat naștere acțiunii de față.

Având în vedere că instanța de apel pentru a ajunge la soluționarea incidentului de incompetență constată că deși în acest contract se uzează de cuvântul „uzufruct“, că deși este intabulat în cartea funduară „dreptul de uzufruct“, totuși dreptul de folosință al pârâtului de a ține cu chirie pe un timp determinat palatele ce formează obiectul procesului, nu este uzufruct ci locațiune și deci nefiind vorba de un drept real imobiliar, nu sunt aplicabile dispozițiunile § 39 pr. civ., astfel că instanța competentă este acela pe care părțile au stabilit-o prin contract,

adică judecătoria din Lugoj, iar ca instanță de apel Tribunalul Lugoj.

Având în vedere că pârâtul Carol Fenyves, prin motivul I de casare susține că judecătoria din Lugoj nu era competentă să judece litigiul, căci fiind vorba de un drept de uzufruct al unor imobile situate în comuna Arad, adică de un drept real imobiliar conform § 39 pr. civ., judecarea era de competență exclusivă a judecătoriei situațiunii imobilelor, în specie a judecătoriei din Arad, iar nu a judecătoriei din Lugoj cum a stabilit instanța de fond sub cuvânt că în discuție este un drept de locațiune, iar nu de uzufruct.

Având în vedere că reclamanta în combaterea acestui motiv susține că contractul care ne preocupă este un contract de antrepriză, conform căruia, pârâtul neavând un drept real asupra imobilelor din litigiu, judecătoria din Lugoj ca și Tribunalul de acolo erau competente să judece litigiul.

Considerând că este principiul netăgăduit ca caracterizarea juridică exactă a unui contract, cade sub puterea de control a instanței de recurs.

Că prin motivul I. de casare propus de recurentul pârât, se ține de la stabilirea incompetenței instanțelor de fond din județul Lugoj, de a judeca pricina — incompetență ce se întemeiază pe natura juridică a dreptului ce consolidează contractul intervenit între părți care constituie un drept real imobiliar — uzufuctul unor imobile aflătoare în județul Arad și ca atare potrivit dispozițiunilor § 39 pr. civ. neînțelegerile litigioase derivând din executarea contractului sunt de competența exclusivă a instanței pe teritoriul căreia este situat imobilul.

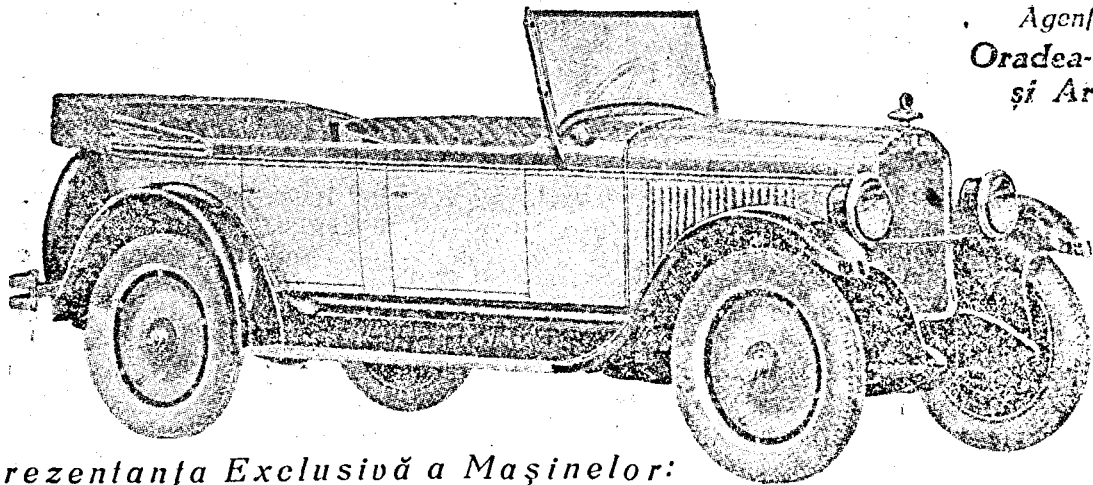
Că examinând contractul din punct de vedere juridic este evident, nu poate fi calificat locațiune, întrucât recurentului pârât nu se procură nici folosința unui obiect pe un timp determinat și fără chiar aceasta, nici puțința unui preț echivalent folosinței, însușiri esențiale pentru existența unui contract de închiriere; că nici caracterul juridic al unui contract de întreprindere de lucrări nu se poate atribui, deoarece reclamantul, nu contribuia la construcția edificiilor, sub nici o formă, clădirea se executa cu banii pârâtului — care își asigura în schimb, în acoperirea cheltuielilor și beneficiilor inerente, folosința, pentru timpul și în condițiunile convenite.

Că, contractul cuprinde însă în favoarea pârâtului, recunoașterea unui drept de uzufruct asupra imobilelor îndatorat să construească, recunoașterea bazată pe legătura unitară a tuturor clauzelor contractuale în acest înțeles; că, contractul a fost intabulat în cartea funduară, cu acest caracter, fără vre-o obiecțiune a părții potrivnice interesate; că, prin urmare, numai prin denaturarea cuprinsului contractului, instanțele de fond s'au investit cu judecarea procesului, violând în acest chip dispozițiunile art. 39 pr. civ. Ard., înlăturând excepțiunea de necompetență propusă; că fără a mai discuta celelalte motive de casare din recursurile înaintate, Înalta Curte găsind motivul de necompetență discutat întemeiat, casează și în puterea art. 182 pr. civ. Ard., stinge procesul.

Pentru aceste motive, admite recursul (Cas. I Deciziunea nr. 4350 din 29 Noembrie 1926).

»NOËL«

SUCURSALA: TIMISOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinelor:

BUICK și OLDSMOBILE

în permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

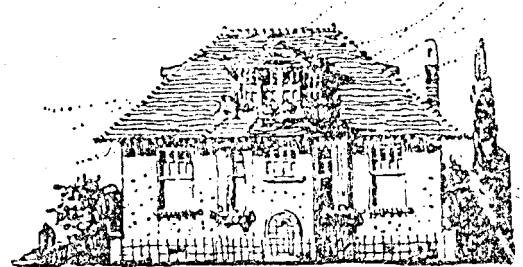
TELEFON.
7-63

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Str. Bis. Enej Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.